

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ 2021

Α΄ ΦΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Δευτέρα 4 Ιανουαρίου 2021

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Υπέρ Μαντιθέου § 6-7

[6] ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἰππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν. ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἰππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγεῖν τοὺς ἰππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν.

[7] ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

A1. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεων την αρίθμηση των παρακάτω φράσεων και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη **Σωστό**, αν η φράση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η φράση είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο. Στη συνέχεια για κάθε μία από τις απαντήσεις σας να γράψετε στο τετράδιό σας **το κομμάτι του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνει**.

1. Είναι ανόητο να εξετάζει κανείς αυτούς που υπηρέτησαν στην τάξη των υπέων από τον κατάλογο των φυλάρχων.
2. Από τους καταλόγους των φυλάρχων θα μπορούσε κάποιος να αποδείξει ότι ο Μαντίθεος επέστρεψε το χρηματικό επίδομα που πήρε ως υπέας.
3. Μετά την επιστροφή των δημοκρατικών στην Αθήνα αποφασίστηκε να παραδώσουν οι φύλαρχοι τον κατάλογο των υπέων.
4. Ο Μαντίθεος στο παρελθόν παραπέμφθηκε στους συνηγόρους του δημοσίου.
5. Ήταν υποχρεωτικό στους φυλάρχους να τιμωρούνται οι ίδιοι, αν δεν αποκάλυπταν αυτούς που είχαν λάβει το χρηματικό επίδομα.

Μονάδες 10

A2. Να ορίσετε το περιεχόμενο του όρου «σανίδιον» που υπάρχει στο πρωτότυπο κείμενο. Ποια είναι η άποψη του Μαντίθεου για την αξιοπιστία του σανιδίου και γιατί;

Μονάδες 10

A3. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε: Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο Μαντίθεος; Να διατυπώσετε αναλυτικά το επιχειρήμά του.

Μονάδες 10

A4. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στον αριθμό καθεμιάς από τις προτάσεις της στήλης Α, τη σωστή λέξη ή πρόταση της στήλης Β:

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Ο κυριότερος εκπρόσωπος των συμβουλευτικών λόγων είναι ο ...	α. Δημοσθένης.
	β. Λυσίας.
	γ. Ισοκράτης
2. Οι δικανικοί λόγοι ...	α. είναι λόγοι που εκφωνούνταν στα δικαστήρια για πράξεις του παρελθόντος.
	β. είναι πολιτικοί λόγοι που εκφωνούνταν στις συνελεύσεις του λαού.
	γ. εκφωνούνταν σε εορτές.
3. Στην Εκκλησία του Δήμου δικαίωμα ψήφου είχαν ...	α. όλοι οι κάτοικοι της πόλης.
	β. οι γνήσιοι Αθηναίοι πολίτες άνω των 20 ετών, αν δεν τους είχαν αφαιρεθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα.
	γ. οι γνήσιοι Αθηναίοι πολίτες και οι μέτοικοι.
4. Η ηθοποιία (ρήτορα, αντιπάλου, ακροατή) ...	α. σχετίζεται με τη διέγερση παθών στις ψυχές των ακροατών.
	β. έχει ως βασικό στόχο την ηθική εξύψωση του ρήτορα και τη μείωση του αντιπάλου.
	γ. δεν απαντάται σε όλα τα μέρη του ρητορικού λόγου.

5. Στις έντεχνες αποδείξεις συμπεριλαμβάνονται ...	α. τα ενθυμήματα.
	β. οι μαρτυρικές καταθέσεις.
	γ. το προοίμιο και η Διήγησις.

Μονάδες 10

A5. Να συνδέσετε τις λέξεις του κειμένου που δίνονται στη στήλη Α με τις ετυμολογικά συγγενείς τους της νέας ελληνικής στη στήλη Β.

Α	Β
1. παραδοθέντα	i. αυταπόδεικτος
2. έγγεγραμμένοι	ii. έκδοση
3. καταβαλόντα	iii. καταγραφή
4. αποδείξειεν	iv. παράλειψη
5. έξαλειφθῆναι	v. υπόδειγμα
	vi. κατάλοιπο
	vii. αποδοτικός
	viii. αναβλητικός
	ix. παράγραφος
	x. παραβολή

Μονάδες 10

A6. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παράλληλο κείμενο που ακολουθεί και τις παραγράφους από τον *υπέρ Μαντιθέου* λόγο που σας δίνονται, να συγκρίνετε τα αποσπάσματα, λαμβάνοντας υπόψη σας ότι ο συγγραφέας και των δύο λόγων είναι ο Λυσίας.

[Το 382 π.Χ. όταν έγινε εκλογή με κλήρο των εννέα αρχόντων στην Αθήνα, εκλέχθηκε επώνυμος άρχων ο Λεωδάμας. Η βουλή, όμως, τον αποδοκίμασε έπειτα από κατηγορία του Θρασύβουλου και τη θέση του θα έπαιρνε ο Εύανδρος. Και του Ευάνδρου όμως παρουσιάστηκε κατήγορος, που ήταν φίλος του αποδοκιμασμένου Λεωδάμαντος και βρίζει με μεγάλη εμπάθεια στην κατηγορία του όχι μόνο τον Εύανδρο, αλλά και τον Θρασύβουλο.]

Αυτά κυρίως να εξετάσετε· κι εκείνο να αναλογιστείτε, ότι δηλαδή αυτός που θέσπισε το νόμο για τη «δοκιμασία», τον θέσπισε κατεξοχήν για όσους άσκησαν εξουσία κατά τη διάρκεια της ολιγαρχίας, πιστεύοντας πως είναι παρανοϊκό αν εκείνοι, εξαιτίας των οποίων καταλύθηκε η δημοκρατία, θα κυβερνήσουν πάλι στην ίδια την πόλη και θα γίνουν κυρίαρχοι, στους νόμους και στην πόλη, την οποία διοικώντας λίγο νωρίτερα, τόσο αισχρά και βάνουσα την έβλαψαν. Ώστε πρέπει να μην «πάρτε στα αψήφιστα» τη διαδικασία της «δοκιμασίας» κι ούτε να

υποβαθμίσετε την υπόθεση θεωρώντας την ασήμαντη, αλλά να έχετε τα μάτια σας ορθάνοιχτα· γιατί, από τη σωστή άσκηση της εξουσίας από τον κάθε άρχοντα χωριστά σώζεται το πολίτευμα και η πόλη. Και αν εξεταζόταν τώρα για να εγκριθεί η εκλογή του ως βουλευτή ή διότι, ανήκοντας αυτός στους υπεείς, την εποχή των τριάντα τυράννων είχε συμπεριληφθεί και γραφτεί το όνομά του στις ξύλινες πινακίδες, θα τον αποκλείατε (από το αξίωμα) χωρίς την ανάγκη παράστασης κατηγορού. Τώρα, που αποδεικνύεται αναντίρρητα ότι όχι μόνο υπηρέτησε στην τάξη των υπέων και όχι μόνο ότι χρημάτισε βουλευτής, αλλά ότι ήταν υπονομευτής της δημοκρατίας, δεν θα κάνατε ανοησία, αν δείξετε ότι δεν έχετε την ίδια γνώμη γι' αυτόν;

Λυσίας, Περί τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας 9-10

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Λυσίας έγραψε τον λόγο προς τιμήν των νεκρών του Κορινθιακού πολέμου (395–386 π.Χ.) και τον εκφώνησε ο Αρχίνος το 394. Ο Λυσίας δεν είχε το δικαίωμα να εκφωνεί λόγους, αφού ήταν μέτοικος. Επαινώντας τους νεκρούς του πολέμου, ο Λυσίας, κάνει μια ιστορική αναδρομή, αναφέροντας όλα τα κατορθώματα των Αθηναίων από τη μυθική εποχή ως τις μέρες του. Στο παρακάτω απόσπασμα αναφέρεται στην εκστρατεία του Ξέρξη εναντίον της Ελλάδας.

Μετά ταῦτα δὲ Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς, καταφρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπίδος, ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγεννημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ συμφορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθῆς δ' ὢν κακῶν καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν **ἀγαθῶν**, δεκάτῳ ἔτει παρασκευασάμενος διακοσίαις μὲν καὶ χιλίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον **τὸ πλῆθος** ἤγεν, ὥστε καὶ τὰ ἔθνη **τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα** πολὺ ἂν ἔργον εἶη καταλέξει. **ὁ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλήθους** (ἐστίν)· ἐξὸν (εἰ καὶ ἐξῆν) γὰρ αὐτῷ χιλίαις ναυσὶ διαβιβάσαι κατὰ τὸ στενότατον τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν πεζὴν στρατιάν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐκ ἠθέλησεν, ἡγούμενος τὴν διατριβὴν αὐτῷ πολλὴν **ἔσεσθαι**. ἀλλ' ὑπεριδὼν καὶ τὰ φύσει πεφυκότα καὶ τὰ θεῖα πράγματα καὶ τὰς ἀνθρωπίνας διανοίας ὁδὸν μὲν διὰ τῆς θαλάττης ἐποιήσατο, πλοῦν δὲ διὰ τῆς γῆς ἠνάγκασε γενέσθαι, ζεύξας μὲν τὸν Ἑλλησπόντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθω, ὑφισταμένου οὐδενός, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκόντων ὑπακούοντων, τῶν δὲ ἐκόντων προδιδόντων. οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἱκανοὶ ἦσαν ἀμύνασθαι, οἱ δ' ὑπὸ χρημάτων διεφθαρμένοι· ἀμφοτέρω δ' ἦν αὐτοῦς τὰ πείθοντα, κέρδος καὶ δέος.

Λυσίας Επιτάφιος 27- 29

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

έψευσμένος: του ρ. ψεύδομαι: λέω ψέματα, πλανιέμαι, αποτυγχάνω

άχθόμενος: του ρ. ἄχθομαι: λυπάμαι, στενοχωριέμαι

άπαθής: αναισθητος, αβλαβής, σώος, ανυπόμονος

ἔργον ἐστί + απρμφ.: είναι δύσκολο ἔργο να...

καταλέξαι: του ρ. καταλέγω: απαριθμώ, εκλέγω, συγκαταλέγω

ἐξόν: εναντιωματική μετοχή αιτιατική απόλυτη από το απρόσωπο ἔξεστι: είναι δυνατόν

διατριβή: χρονοτριβή, καθυστέρηση

ὑπεριδών: του ρ. ὑπεροράω-ῶ: παραμελώ, περιφρονώ

τὰ φύσει πεφυκότα: τα δημιουργήματα της φύσης, τα φυσικά στοιχεία

διορύξας: του ρ. διορύττω: ανοίγω διώρυγα, σκάβω

ὑφισταμένου: του ρ. ὑφίσταμαι: αντιστέκομαι

Δ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Δ1. α) Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα «Μετά ταῦτα δὲ Ξέρξης ... τὴν διατριβὴν αὐτῷ πολλὴν ἔσεσθαι».

Μονάδες 10

Δ1. β) Ποια ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀπόδειξη τοῦ πλήθους ποῦ οδηγούσε ὁ Ξέρξης ἐναντίον τῆς Ἑλλάδας;

Μονάδες 10

Δ2. α) Μετά ταῦτα δὲ Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς, καταφρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπίδος, ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγενημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ συμφορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθὴς δ' ὢν κακῶν καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτῳ ἔτει παρασκευασάμενος διακοσίαις μὲν καὶ χιλίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον τὸ πλῆθος ἤγεν, ὥστε καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα πολὺ ἄν ἔργον εἶη καταλέξαι· στο ἀπόσπασμα ποῦ σας δίνεται νὰ ἐντοπίσετε τὰ οὐσιαστικά τῆς γ' κλίσης (χωρὶς τὰ κύρια ὀνόματα) καὶ νὰ τὰ μεταφέρετε στὴ δοτικὴ ἐνικὴ καὶ στὴν αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ.

Δοτικὴ ἐνικὴ							
Αἰτιατικὴ πληθυντικὴ							

Μονάδες 3,5 (1 X 0,25)

Δ2. β) Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

έψευσμένος: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου

άφικετο: το ίδιο πρόσωπο στην προστακτική του ίδιου χρόνου

ἦγεν: το απαρέμφατο του αορίστου β' στην ίδια φωνή

ἔσεσθαι: το γ' ενικό πρόσωπο στην οριστική του ίδιου χρόνου

ἠθέλησεν: το β' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του μέλλοντα

γενέσθαι: τον ίδιο τύπο στον ενεστώτα

τὰ πείθοντα: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο

Μονάδες 7

Δ3. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις του κειμένου:

ἀγαθῶν: είναι στο

τὸ πλήθος: είναι στο

τὰ (μετ' αὐτοῦ) ἀκολουθήσαντα: είναι..... στο

ὃ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλήθους (ἔστιν): είναι στην

ἔσεσθαι: είναι στο

Μονάδες 2,5 (1 X 0,5)

Δ3 β) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

διαβιβάσαι	α. τελικό απαρέμφατο υποκείμενο της μετοχής ἔξόν β. τελικό απαρέμφατο αντικείμενο της μετοχής ἔξόν
αὐτῷ	α. υποκείμενο στο τελικό απαρέμφατο διαβιβάσαι β. δοτική προσωπική στην απρόσωπη μετοχή ἔξόν
τὴν στρατιάν	α. υποκείμενο στο τελικό απαρέμφατο διαβιβάσαι β. αντικείμενο στο τελικό απαρέμφατο διαβιβάσαι
ἡγούμενος	α. επιρρηματική αιτιολογική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος οὐκ ἠθέλησεν β. επιρρηματική χρονική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος οὐκ ἠθέλησεν
καταλέξαι	α. τελικό απαρέμφατο υποκείμενο στο ἂν ἔργον εἶη β. ειδικό απαρέμφατο αντικείμενο στο ἂν ἔργον εἶη

Μονάδες 2,5 (1 X 0,5)

Δ3. γ) Μετά ταῦτα δὲ Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς: να αναγνωρίσετε τον ομοιόπτωτο προσδιορισμό της παράθεσης και να τον μετατρέψετε σε επεξήγηση κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Μονάδες 1,5

Δ3 δ) ἄπειρον τὸ πλῆθος / τὴν πεζὴν στρατιάν: α) να αναγνωρίσετε τον ομοιόπτωτο επιθετικό και κατηγορηματικό προσδιορισμό β) να μετατρέψετε τον επιθετικό σε κατηγορηματικό και τον κατηγορηματικό σε επιθετικό κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Μονάδες 3

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ!!!